

Rapport inför beslut om ny grundskoleorganisation från HT-2026

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syftet med rapporten	6
1.3 Avgränsningar	6
1.4 Process utredningsarbete	7
2 Utredningsområden	8
2.1 Skolorganisation för norra delarna av Ängelholms tätort	8
2.1.1 Personal och kompetens	9
2.1.2 Undervisning, lärmiljö och social utveckling	12
2.1.3 Likvärdighet och inkludering	13
2.1.4 Övergångar	14
2.1.5 Skolstorlek	15
2.1.6 Lokaler	16
2.1.7 Skolvägar	17
2.2 Ängelholms Montessoriskola	20
3 Samlad bedömning	22
3.1 Personal och kompetens	22
3.2 Likvärdighet och inkludering	23
3.3 Övergångar	23
3.4 Skolvägar	23
3.5 Ängelholms Montessoriskola	24
4 Konsekvensanalyser	24
5 Slutsats	26
6 Referenser	27
7 Bilagor	28
7.1 Barnkonsekvensanalys avseende beslut om ny grundskoleorganisation	28
7.2 Barnkonsekvensanalys avseende beslut om avveckling av Ängelholms Montessoriskola	28

7.3	Risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö med tillhörande åtgärdsplan	28
7.4	Jämförelser av elevers avstånd till berörda skolor inom Ängelholms norra tätort	28

1 Inledning

Denna rapport utgår från skolhuvudmannens viktigaste uppdrag – att säkerställa elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling i ett långsiktigt perspektiv.

I enlighet med skollagen (2010:800) ska utbildningen inom skolväsendet främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska även förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Med detta som utgångspunkt har Ängelholms kommun, inför avveckling av Sockerbruksskolan och byggnation av ny grundskola på Adolfsfält, genomfört en utredning för att säkerställa att den nya grundskoleorganisationen för de norra delarna av Ängelholms tätort, som ska träda i kraft höstterminen 2026, på bästa vis uppfyller ovanstående mål i skollagen. Slutsatserna av utredningen har därefter sammanställts i denna rapport.

1.1 Bakgrund

I takt med att byggprojekteringen för den nya grundskolan på Adolfsfält framskridit har huvuduppdraget Lärande och familj intensifierat arbetet med att utreda hur Errarps skola, Rebbelberga skola och skolan på Adolfsfält bör organiseras. Utgångspunkter för utredningsarbetet har varit att:

- en ny grundskola med maxkapacitet för 550 elever byggs på Adolfsfält
- Errarps skola F-6 och Rebbelberga skola F-6, som i dagsläget har brist på elevplatser (med paviljonglösningar till följd), behöver avlastas för att organiseras som grundskolor med maxkapacitet för 350 elever samt,
- förutsättningarna för fortsatt verksamhet för Ängelholms Montessoriskola F-6 som enligt tidigare beslutsunderlag inte ska vara kvar i lokalerna på Sockerbruksskolan behöver utredas

Ett alternativ, som i rapporten benämns som F-6, innebär att skolan på Adolfsfält organiseras som en låg- och mellanstadieskola för årskurs F-6 och att Rebbelberga skola samt Errarps skola fortsätter att organiseras för årskurs F-6. Detta alternativ resulterar initialt i att ungefär en tredjedel av samtliga elever från Errarps skola och Rebbelberga skola behöver förflyttas till den nya grundskolan på Adolfsfält. Gällande skolplaceringslagstiftning är tydlig i att en elevs skolplacering inte får gå ut över en annan elevs berättigade krav på placering vid en skola nära hemmet, vilket inte går att garantera genom skapande av nya upptagningsområden för berörda skolor. För att säkerställa att varje elev av de dryga 1100 berörda eleverna får rätt skolplacering, enligt valfrihetsprincipen och närhetsprincipen, behöver därför samt-

liga elever på Errarps skola, Rebbelberga skola och Ängelholms Montessoriskola istället genomföra ett nytt skolval inför läsåret 2026/2027. Därefter bedömer huvudmannen den enskilda elevens rätt till vald skola och placerar eleverna på skolorna utifrån antal platser på respektive skolenhet och beslutade urvalskriterier.

I första fasen av utredningsarbetet konstaterades att alternativet med F-6 i ett kortsiktigt perspektiv medför stora konsekvenser och med hög sannolikhet ur detta perspektiv stor oro för elever, vårdnadshavare och personal. Detta eftersom det inte finns någon förutsägbarhet gällande skolplats, klasskamrater, lärare till respektive klass och tjänstgöringsställe för personalen. I ett sådant scenario påverkas elever som flyttas till skolan på Adolfsfält genom placering i en ny klass med nya kamrater på en ny skola och med en, i många fall för eleverna, ny lärare. Även de elever som stannar kvar på Errarps skola och Rebbelberga skola påverkas i hög grad. Detta eftersom nya klasser på de skolorna även behöver skapas när elever från samtliga årskurser och klasser flyttas till skolan på Adolfsfält. Detta innebär för många elever även nya lärare. I ett långsiktigt perspektiv uppstår i alternativet med F-6 framför allt utmaningar gällande volymer och kompetens på Rebbelberga skola och Errarps skola vilket beskrivs senare i rapporten.

Det andra alternativet, som i rapporten benämns som F-3/4-6, innebär att Rebbelberga skola och Errarps skola omorganiseras till lågstadieskolor för årskurserna F-3 och skolan på Adolfsfält organiseras till en mellanstadieskola för årskurserna 4-6. I detta alternativ fördelas eleverna från Ängelholms Montessoriskola till Rebbelberga skola och den nya skolan på Adolfsfält inom de stadier som eleverna kommer tillhöra höstterminen 2026. Motsvarande byter elever från Rebbelberga skola och Errarps skola enhet till skolan på Adolfsfält när de ska gå i mellanstadiet från och med höstterminen 2026.

Initialt konstaterades i utredningsarbetet att alternativet med F-3/4-6 i ett kortsiktigt perspektiv medför mindre konsekvenser och ur detta perspektiv med hög sannolikhet mindre oro för elever, vårdnadshavare och personal. En organisering enligt F-3/4-6 innebär en förutsägbarhet eftersom berörda elever och personal vet vilken skoltillhörighet de har. Vidare vet även eleverna att alla jämnåriga kamrater följer med och de allra flesta lärare vet vilka nuvarande och nya kollegor de får. Elever i lågstadieåldern berörs inte utan går kvar på sina skolor, medan elever i mellanstadieåldern får börja på en ny skola. Detta alternativ belyses både ur ett kort- och långsiktigt perspektiv i rapporten.

1.2 Syftet med rapporten

Syftet med rapporten är att utifrån genomförd utredning spegla de hänsyn som behöver tas inför beslut om ny grundskoleorganisation, för att Ängelholms kommun på ett kvalitativt sätt över tid ska kunna bedriva utbildning förenlig med gällande lagstiftning.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. (SL 1 kap 4§)

Utifrån detta ska rapporten även slutligen åskådliggöra vilka konsekvenser som förslag till framtida grundskoleorganisation för de norra delarna av Ängelholms tätort har.

1.3 Avgränsningar

Olika sätt att organisera en kommuns grundskolenheter har sina respektive tjänster och det går inte att finna vetenskapliga belägg som särskilt pekar ut ett sätt som det enskilt bästa per definition. Liksom Hattie (2009) och Björklund m. fl. (2010), beskriver Mona Holmqvist, professor i utbildningsvetenskap, att den största och viktigaste faktorn för elevernas skolframgång är lärarnas kompetens. Hon menar att det inte är var eleverna fysiskt är placerade eller om det enbart är mellanstadiebarn på skolan (Helsingborgs Dagblad, 241124). Holmqvist nämner även att det finns pedagogiska vinster att ha lågstadiet för sig och mellanstadiet för sig.

I dagsläget är grundskolorna i kommunens tätorter Magnarp, Hjärnarp, Munka-Ljungby och Strövelstorp organiserade för årskurserna F-9. I Ängelholms tätort finns totalt fem grundskolor för årskurserna F-6 som lämnar vidare elever till två grundskolor för årskurserna 7-9. Detta medför att det finns en bred kunskap och erfarenhet inom organisationen kring för- respektive nackdelar med organisering av F-6 skolor i olika kontexter.

Utifrån ovan beskriven befintlig organisationsstruktur med huvudmannens breda erfarenhet av organisering av F-6 skolor har avgränsningen i rapporten gjorts att i huvudsak beskriva samt problematisera möjligheter och konsekvenser av att organisera den norra delen av Ängelholms tätort med grundskoleorganisation F-3/4-6.

1.4 Process utredningsarbete

I utredningsarbetet, som intensifierades från maj år 2024, inhämtade Lärande och familj för processen relevant forskning, beprövad erfarenhet, kunskap från andra skolhuvudmän samt erfarenheter från tidigare utvecklingsarbete.

I arbetet deltog även huvuduppdragets samverkansgrupp som utgörs av medarbetare och chefers arbetstagarföreträdare.

Inför dialogmöte med personal och sedermera berörda vårdnadshavare tog Familje- och utbildningsnämnden fram följande inriktning avseende framtida grundskoleorganisation för de norra delarna av Ängelholms tätort:

- Elever från Ängelholms Montessoriskola, Rebbelberga skola och Errarps skola som läsåret 2026/2027 ska gå i årskurs 4-6 samlas på skolan på Adolfsfält. Utgångspunkt är att deras lärare och pedagoger också flyttar dit.
- Elever som läsåret 2026/2027 ska gå i årskurs F-3 på Errarps skola eller Rebbelberga skola går kvar på respektive skola med de lärare och pedagoger som undervisar inom detta stadium.
- Elever från Ängelholms Montessoriskola som ska gå i årskurs F-3 läsåret 2026/2027 bereds plats på Rebbelberga skola. Utgångspunkt är att deras lärare och pedagoger också flyttar dit.

Utifrån inriktningen genomfördes ett stort arbete med barnkonsekvensanalyser för samtliga berörda elever. I detta arbete fick eleverna besvara frågor som därefter sammanställdes för att synliggöra vilka för- respektive nackdelar de ser och vad de känner och tänker om den nya organisationen. Det, tillsammans med annan data såsom gällande lagstiftning, aktuell forskning och statistik, sammanfördes i barnkonsekvensanalyserna där även förslag på åtgärder som kan vara aktuella för att säkerställa att eleverna ska känna sig trygga med förändringen skrevs fram (bilaga 7.1 samt bilaga 7.2.)

Utöver detta genomfördes även dialogmöten på respektive skola med samtlig berörd personal och, i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning, en omfattande risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö med tillhörande åtgärdsplan (bilaga 7.3.)

Under oktober och november månad år 2024 bjöd Lärande och familj in berörda vårdnadshavare till dialogmöten vid fyra olika tillfällen. Under dessa medverkade bland annat representanter från Familje- och utbildningsnämnden samt delar av Lärande och familjs ledningsgrupp och skollädaresgruppen på de berörda skolorna. Syftet med dialogmötena var att ge vårdnadshavarna fördjupad information och föra dialog om den nya grundskoleorganisationen samt svara på frågor och funderingar. De

två första dialogmötena genomfördes under vecka 43 på Ängelholms Montessori-skola där ett 25-tal vårdnadshavare deltog och på Rebbelberga skola där ett 15-tal vårdnadshavare deltog. Under vecka 45 genomfördes ytterligare två dialogmöten. Ett med vårdnadshavarna på Errarps skola där ett 50-tal vårdnadshavare deltog och ett med vårdnadshavarna till de elever som, enligt den nya grundskoleorganisationen, ska börja i skolan på Adolfsfält i augusti år 2026 (cirka 480 elever). Under det mötet deltog sammanlagt ett 60-tal vårdnadshavare. Samtliga dialogmöten dokumenterades av medarbetare från Lärande och familj. Utöver detta inkom under utredningsarbetet ett 60-tal kommuninvånare med frågor, begäran om handlingar och inspel till utredningen via kundtjänst eller mejl.

De inspel från vårdnadshavare och kommuninvånare som i olika utsträckning varit relevanta för utredningen kan sammanfattningsvis åskådliggöras i områdena skolorganisation, skolstorlek, skolvägar, trafik och miljö, övergångar mellan skolor, trygghet, barn i behov av särskilt stöd samt det som av vårdnadshavare benämnts som familjeperspektivet.

Utöver detta har även bredare perspektiv som kommundelars bykänsla, framtida attraktivitet, företagsamhet, skatteintäkter samt samhällsekonomi och samhällsutveckling i stort lyfts från en del kommuninvånare. Dessa perspektiv har utredningen inte penetrerat utan lämnat till den fortsatta politiska hanteringen.

För att under processen fånga upp personalens perspektiv har inspel som lyfts på lokala arbetsplatsträffar och fackliga möten på berörda skolor förmedlats via rektorer eller fackliga företrädare till ansvariga verksamhetschefer och huvuduppdragets samverkansgrupp. Denna grupp har under ledning av huvuduppdragschefen träffats kontinuerligt för att i enlighet med gällande samverkansavtal hantera processen genom information, dialog och beslut.

2 Utredningsområden

2.1 Skolorganisation för norra delarna av Ängelholms tätort

I syfte att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för elevers kunskapsutveckling och sociala utveckling har Lärande och familj utrett olika aspekter av en skolorganisation.

Under detta avsnitt beskrivs områden som i utredningsarbetet visat sig ha särskild betydelse för organisationen av berörda skolor.

2.1.1 Personal och kompetens

Kompetensförsörjning till grundskolan är en nationell angelägenhet och utmaning framåt. Enligt tillgänglig statistik kommer Ängelholms kommun ha en ungefärlig omsättning av lärare på ca 7 % i snitt årligen 2024–2034. Med andra ord innebär det att kommunen på grund av pensionsavgångar och egen uppsägning (baserat på tidigare års personalomsättning) behöver ersätta över 70 % av personalen över en tioårsperiod. Arbetskraftbarometern lyfter även en utbredd brist på pedagoger och lärare i Sverige. Inom grundskolan påverkar det potentiellt alla olika lärarkategorier såsom; grundlärare F-3, grundlärare 4-6, ämneslärare 7-9, grundlärare med inriktning mot fritidshem samt speciallärare och specialpedagoger.

Med tanke på kommande lärarbrist behöver kommunen arbeta aktivt för att behålla den kompetenta personal vi har och vara en attraktiv arbetsgivare i samband med framtida rekryteringar. Det är därmed ett av våra viktigaste uppdrag, vilket också avspeglas i utvecklingsmål avseende Attraktiv arbetsgivare från såväl Kommunfullmäktige som Familje- och utbildningsnämnden;

Ängelholm skall vara en attraktiv arbetsgivare. Genom ett aktivt kompetensförsörjningsarbete skapar vi förutsättningar för ett hållbart arbetsliv genom goda anställningsvillkor, en bra arbetsmiljö och möjligheten till kontinuerlig utveckling.

Ängelholms kommun har i dagsläget förhållandevis låg personalomsättning i relation till angränsande kommuner men behöver som arbetsgivare sträva för att upprätthålla sin attraktivitet. Det finns flera aspekter på attraktivitet hos en arbetsgivare med ansvar för utbildningsverksamheter. Några exempel är skollokalers skick, geografiskt läge, organisation, lönenivåer, ledarskap och kollegium. Av de rekryteringsprocesser vi kontinuerligt bedriver framgår att just kollegor inom samma område/ämnesbehörighet är viktigt för våra arbetstagare. Till skillnad från F-6 där skola bedrivs i en vertikal struktur med färre paralleller innebär F-3/4-6 en mer horisontell struktur med flera paralleller och därigenom fler kollegor med samma ansvarsområden. Kollegor som kan stödja i problemsituationer, men också utmana i syfte att nå utveckling inom såväl planering, undervisning som bedömning av elevers kunskaper. Även denna aspekt lyfts av professor Mona Holmqvist i Helsingborgs Dagblad 241124 där hon beskriver att det finns fördelar med låg- och mellanstadieskolor var för sig. Mer specifikt att det kan “bli mer attraktivt för lärare att söka sig till skolor där man har fler kollegor som arbetar inom samma ämnen”. Forskare och beprövad erfarenhet beskriver och synliggör att detta värdesätts högt av lärare vilket ligger helt i linje med Kommunfullmäktiges och Familje- och utbildningsnämndens utvecklingsmål Attraktiv arbetsgivare.

Ängelholms kommun har en mångårig tradition av kollegialt och organisatoriskt lärande. Med kollegialt lärande avses del i utvecklingsarbete där skolpersonalens kompetens höjs genom olika former av strukturerat, gemensamt arbete där lärare tillsammans utvecklar sin kunskap. Det handlar om att lära av varandra, dela erfarenheter och tillsammans hitta nya vägar att förbättra undervisningen. Kollegialt lärande kan organiseras på flera olika sätt bland annat genom att lärare observerar varandras undervisning för att få nya perspektiv och identifiera styrkor och utvecklingsområden. Det kan vidare innebära att lärare samarbetar i projekt för att utveckla nya undervisningsmetoder eller material. Vanligt förekommande är att skolledningen låter lärarkollegiet i mindre grupper fördjupa sig i aktuell forskning inom pedagogik för att hitta vetenskapligt grundade sätt att förbättra sin undervisning. I alternativet F-3/4-6 kan kollegialt lärande organiseras med större innehållslig variation, mer fokuserat på specifik elevgrupp och med fler lärare med lika ämnesbehörighet än i F-6 alternativet. Det förväntas leda till en ökad specialisering och undervisningskvalitet inom olika ämnen och årskurser vilket gynnar elevernas kunskapsutveckling. Det ger även skolans elevhälsa bättre förutsättningar att fokusera på och bli särskilt kunniga i arbetet med just den elevgrupp de har ansvar för. Detta bedöms som viktigt för just de elever som av olika anledningar behöver särskilt stöd i sin utveckling.

Skolinspektionen lyfter fram risken för bristande likvärdighet i betygssättningen i grundskolan. Denna risk kan förebyggas med sambedomning tillsammans med kollegor som har samma ämnen (Skolinspektionen 2018). Även Skolverket lyfter fram sambedomning som ett sätt att motverka både betygsinflation och bristande likvärdighet (Skolverket 2020, Skolinspektionen 2024). Samtidigt konstaterar Skolverket att sambedomning mellan skolenheter är svårare att organisera än inom skolenheter. Förutsättningarna för sambedomning för lärare ökar således om skolorna organiseras enligt F-3/4-6. Detta är särskilt tydligt för de lärare som i årskurs 6 ska betygsätta elevernas kunskaper för första gången.

Gislaveds kommun har genomfört en skolorganisationsförändring där tre befintliga F-6 skolor blev två F-3 och en 4-6 skola. Enligt uppgift från huvudmannen har resultaten av nationella prov (2023) på de berörda skolorna visat att eleverna presterar över rikets genomsnitt. Resultaten i Gislaveds kommun som helhet de senaste åren har i matematik legat över rikets snitt och runt rikets snitt i svenska i årskurs 3. Under utredningsarbetet har dialog förts med Gislaveds kommun som beskriver att det var utmaningar att genomföra omorganiseringen utifrån vårdnadshavares oro och protester men att både vårdnadshavare och barn snabbt anpassade sig och tyckte att organiseringen hade fördelar som inte var uppenbara i början. Resultaten på Gullviveskolan 4-6 följer de trender som finns på nationell nivå. I ett reportage (Dagens Nyheter, 240814) beskriver elever från Gislaved att de är nöjda med omorganiseringen även om det var lite nervöst i början. Elever beskriver också att det

är bra att lärarna är mer specialiserade i sina ämnen.

Ytterligare en skola som i detta sammanhang i någon mån kan fungera som referensskola är Fäladsskolan i Lund, som sedan några år tillbaka är organiserad för årskurs 4-6. Enligt ansvarig rektor har det dessvärre inte gått att göra jämförelser på elevernas kunskapsresultat före och efter omorganisationen. Detta eftersom denna inneburit att elevgrupper har blandats på olika sätt, en skola har lagts ned och en ny skola har byggts. Resultaten för årskurs 6 ligger något över rikets snitt och följer samma trender som Gullviveskolan i Gislaved. Däremot har man, från att ha varit en skola med sämre rykte, idag ett gott rykte och räknas som en attraktiv skola. Rektor lyfter några tänkbara orsaker till detta; rekrytering av lärare har underlättats och undervisningen specialiserats. Det som är utmanande är övergången mellan låg- och mellanstadiet men det förebyggs enligt rektor genom ett gediget övergångsarbete, inte minst med särskild omsorg om de elever som har någon slags funktionsvariation. Vidare menar rektor att den mer samlade åldersgruppen gör att undervisningen blir mer specialiserad och kan hålla högre kvalitet samt att eleverna har fler jämnåriga kamrater att umgås med och i detta kan utvecklas inom de sociala aspekterna.

Enligt artikel publicerad i Pedagogisk forskning i Sverige (Lund, 2021) beskrivs att skolor organiserade i F-3 och 4-6, där barn från olika socioekonomiska områden blandas, bidrar till ökad likvärdighet. Lärare beskriver att barn som inte kom från en studiemotiverad miljö har, efter omorganisationen, större motivation för sina studier. Lärare beskriver också att man idag undervisar i betydligt färre ämnen och årskurser. Detta har lett till upplevelse av att kunna lägga mer tid på planering, skapa bättre undervisning och känna sig som en bättre lärare.

En organisering med F-3/4-6 innebär även goda förutsättningar för undervisningen i fritidshemmen. Eftersom verksamheterna kan anpassas med ändamålsenliga lärmiljöer och fokusera verksamheten på en mer avgränsad målgrupp gynnas elevernas utveckling. Att som lärare i fritidshem få förutsättningar att bedriva verksamhet enligt ovan vet vi dessutom är attraktivt för yrkeskategorin. Det bör stärka kommunens möjligheter att försörja berörda skolor med kompetent personal även för fritidshemsverksamheten, vilket i sin tur skapar goda förutsättningar att stimulera elevernas lärande och utveckling och lyckas väl med fritidshemmens kompletterande och kompensatoriska uppdrag. Detta uppdrag ses som särskilt viktigt att prioritera för mellanstadieeleverna eftersom omfattningen av elever från årskurs 4-6 på fritidshemmen, trots en ökning de senaste åren, i dagsläget är lägre än för lågstadieleverna. Detta samtidigt som ensamt stillasittande framför digitala skärmar är stort i åldersgruppen, vilket uppmärksammas såväl internationellt som nationellt och lokalt.

2.1.2 Undervisning, lärmiljö och social utveckling

Elever i årskurserna F-3 respektive 4-6 är i olika utvecklingsstadier, både kognitivt och socialt. F-3-elever är ofta i behov av en trygg och lekfull miljö, medan elever i årskurs 4-6 kan hantera större självständighet och mer strukturerad undervisning i skolans olika ämnen och en mer varierad miljö. I båda åldersgrupperna finns ett stort behov av social tillhörighet. Jämnåriga vänner och goda relationer till vuxna är viktiga trygghetspunkter. Relationens betydelse ska inte underskattas och att vuxna skapar goda relationer med eleverna är viktigt för deras sociala utveckling och lärande (Aspelin, 2010). Oavsett organisering behöver de yngre och de äldre eleverna olika typer av bemötande både i undervisning och under raster. Vid en organisering av F-3/4-6 behövs ett aktivt arbete med relationellt ledarskap i undervisningen, ett klassrumsledarskap som riktas mot kunskapsutveckling, inkludering och välbefinnande (Hirsh, 2020) och ett säkerställande att trygga kamratkontakter kan behållas samtidigt som nya etableras i samband med skolbytet.

Alternativet F-3/4-6 innebär att yngre elever inte i samma utsträckning möter äldre elever. Detta kan för de yngre eleverna innebära en trygg miljö där de kan känna sig mer bekväma och minska eventuell stress över att vara bland äldre barn. Det skulle även kunna innebära en minskad risk för kränkande behandling och social oro. Till skillnad från F-6 kan det däremot även innebära att yngre och äldre elever får mindre kontakt med varandra och att de yngre eleverna går miste om de äldre elevernas positiva påverkan och exempel, och att äldre elever förlorar en möjlighet att utveckla empati och ledarskap genom att hjälpa och inspirera yngre elever. Ett sätt att ge samma möjligheter i alternativet F-3/4-6 skulle kunna vara ett strukturerat samarbete mellan F-3 enheterna och 4-6 enheten. I detta kan elever ges möjlighet att såväl inom stadiet som mellan stadier utgöra rollmodeller, inspireras av och samtidigt vägleda varandra, vilket främjar social utveckling inom varje åldersgrupp.

I alternativ F-3/4-6 ges lärare goda förutsättningar att i utvidgade kollegium specialisera sig på antingen F-3 eller 4-6 och utveckla undervisningen i olika ämnen samt fördjupa förståelse för den variation av elever som finns inom åldersgruppen. Lärare som arbetar med F-3 kan fokusera på att utveckla grundläggande läs-, skriv- och matematikundervisning och förbereda eleverna för kommande steg. Skolans elevhälsa kan fokusera på och bli särskilt kunnig i att vägleda i arbetet med de yngre eleverna. Detta gynnar särskilt de elever som av olika anledning tidigt behöver särskilt stöd i sin utveckling.

På 4-6 enheten kan lärarna utveckla sin undervisning för att fördjupa elevernas ämneskunskaper och bl.a. stödja dem i att utveckla kritiskt tänkande. Elever i 4-6 får möjlighet att ta mer ansvar och arbeta mer självständigt, vilket förbereder dem för de högre kraven som kommer i högstadiet. Skolans elevhälsa kan fokusera på den

utvecklingsfas som elever genomgår under mellanstadieåldern. Som tidigare konstaterats kan detta även åstadkommas inom F-6, men i alternativ F-3/4-6 bedöms ett annat fokus på respektive elevgrupp skapas för pedagoger, elevhälsa och skolledning. Det är emellertid viktigt att skolledningarna samarbetar och säkerställer en röd tråd som mynnar ut i en sammanhållen lärandeprocess för den enskilde eleven.

Sammanfattningsvis kan konstateras att i F-3/4-6 bildas flera parallellklasser per stadium vilket skapar större möjligheter att arbeta i olika gruppkonstellationer. Det i sin tur skapar flexibilitet i riktat stöd till elever både med behov av särskilt stöd samt behov av större utmaningar.

2.1.3 Likvärdighet och inkludering

Errarps skola och Rebbelberga skola ligger i dagsläget i områden med skilda socioekonomiska förutsättningar. Exempelvis har 10 % av eleverna på Errarps skola ett annat modersmål där engelska och albanska dominerar. På Rebbelberga skola har 37 % av eleverna ett annat modersmål där arabiska och albanska dominerar.

Kommunens resultatsammanställningar visar även på skillnader i kunskapsresultat mellan de två skolorna där Errarps skola har högre resultat än Rebbelberga skola. Bland annat är det 2,5 poängs skillnad i flickors, och 2,9 poängs skillnad i pojkars, genomsnittliga betygspoäng i åk 6, vårterminen 2024.

Skolverket (2018, 2021) beskriver att skolors uppdelning utifrån elevernas familjebakgrund har ökat och att den socioekonomiska sammansättningen har fått en större betydelse för elevresultaten. Vidare menar Skolverket att den så kallade skolsegregationen kan få negativa konsekvenser på skolors möjligheter att kompensera för elevers olika förutsättningar, vilket riskerar att drabba de minst privilegierade hårdast. Skolverket (2018) påtalar att det inom forskning även lyfts fram andra risker med skolsegregation såsom stigmatisering av elever och en negativ påverkan på den sociala sammanhållningen i samhället. Skolsegregationen bidrar till ökade skillnader i undervisningskvalitet mellan skolor, kommuner och elevgrupper. Den minskar även möjligheterna att mötas och samverka mellan olika sociala och etniska grupper, vilket i sin tur försvårar för tolerans och tillit (Skolverket, 2021.)

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål avseende hållbart samhälle definierar tydligt målsättningen för en långsiktig hållbarhet ur bland annat ett socialt perspektiv, vilket i detta sammanhang är högst relevant.

Ängelholm arbetar för ett effektivt resursutnyttjande och en långsiktig hållbarhet - ekologisk, social, ekonomisk - i alla verksamheter. Ängelholm är ett samhälle som genomsyras av trygghet, jämlikhet och tillit mellan invånarna.

När en mellanstor kommun omorganiserade tre F-6 skolor till två lågstadieskolor och en mellanstadieskola där man blandade elever med olika bakgrund fick alla elevgrupper bättre resultat på nationella prov, enligt en ny studie (Lund, A., Osman, A. & Lund, S., 2024). Diskussionen förs även på nationell nivå (riksdagen.se) där skolministern beskriver att en del av skolsegregationen beror på boendesegregation, men nuvarande regler när det gäller placering och mottagande av elever bidrar även till skolsegregationen. I betänkandet "En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning" (SOU 2020:28) finns bland annat förslag om att huvudmännen aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever. Förslaget till ny grundskoleorganisation F-3/4-6 tar även hänsyn till detta, medan den alternativa organiseringen med tre F-6 skolor i ett långsiktigt perspektiv risker att befästa, och med tanke på de socioekonomiska skillnaderna mellan Skälderviken, Adolfsfält och Rebbelberga, utöka olikvärdighet mellan de tre berörda skolenheterna. Detta kan på lång sikt i sin tur riskera en minskad måluppfyllelse hos eleverna.

2.1.4 Övergångar

Welén (2022) betonar vikten av lärares didaktiska arbete vid barns övergångar i skolan, särskilt mellan förskola och förskoleklass samt förskoleklass till årskurs 1. Även om dessa övergångar inte är direkt relevanta för organisationsförändringen finns viktiga aspekter att beakta. Welén identifierar fem nyckelområden för framgångsrika övergångar:

- informationsöverföring,
- relationsskapande arbete,
- styrning och organisatoriska förutsättningar,
- lärares olika roller i arbetet och
- lärares förmåga att kunna möta barn med olika förutsättningar.

En av de mest påtagliga förändringarna för eleverna vid övergången från årskurs 3 till årskurs 4 i alternativet med F-3/4-6 är att det också innebär ett skolbyte. Detta påverkar den sociala, fysiska och kulturella kontinuiteten. Enligt Ackesjö (2016) upplever eleverna social diskontinuitet som mest problematisk men att byta miljö kan vara positivt om eleverna ingår i en social gemenskap. Skolbytet skapar i det sammanhanget en tydlig gräns i övergången och förväntan på förändring. Övergången från årskurs 3 till 4 är viktig inom grundskolan, men ett skolbyte gör denna övergång tydligare och mer fokuserad. Övergångsaktiviteter som berör fysisk miljö och sociala relationer blir naturliga eftersom eleverna och lärarna är nya för varandra och miljön är ny för eleverna. Särskilt känsliga för övergångar är elever med funktionsvariationer. I lokalerna i skolan på Adolfsfält kommer miljön att an-

passas och konkreta möjligheter finnas att utifrån den fysiska och psykosociala lärmiljön möta elever med funktionsvariation på ett bra sätt.

Ovanstående pekar på att det som avgör hur väl eleverna klarar övergången i samband med ett skolbyte är hur skolorna organiserar övergångsarbetet. Under läsåret 2022/2023 gjordes en revidering av rutinerna kring övergångar i Ängelholms kommun med utgångspunkt i Ackesjös forskning. Arbetet, där samtliga skolledare i förskola, grundskola och gymnasium deltog, resulterade i fyra bärande principer för övergångar:

I Ängelholms kommun bygger övergångar inom och mellan skolverksamheter på tillit till varandras verksamheter och personalens kompetens. Det innebär att övergångar, dvs överlämningar och övergångsaktiviteter:

- *sker på ett sätt som skapar trygghet för barn/elev och dess vårdnadshavare,*
- *utgår från barns/elevers frågeställningar och säkerställer deras delaktighet,*
- *präglas av nyfikenhet på barnets/elevers/gruppens historik där utvecklade kunskaper, förmågor och strategier tillvaratas i fortsatt lärande från förskola till gymnasium och*
- *bygger på samarbete och förståelse om varandras verksamheter*

Dessa principer ska speglas i övergångsplaner mellan skolorna för att säkerställa kontinuitet i undervisningen och bidra till att mottagande lärare och elevhälsa har kännedom om elevernas olika förutsättningar och kunskaper.

2.1.5 Skolstorlek

Inledningsvis bör förtydligas att det inte finns en tydlig definition av vad som räknas som en stor respektive liten skola vare sig i Sverige eller internationellt.

I en forskningsöversikt om skolstorlekens påverkan på barns skolprestationer (Adolfsson, 2014), går det att finna internationella studier som visar på såväl positiva som negativa samband. Däremot refereras det i forskningsöversikten inte till studier gällande svenska förhållanden. Utifrån översikten förefaller det generellt som att barn i de lägre åldrarna (F-3) ser fördelar med och gynnas av det mindre sammanhanget i större utsträckning än de äldre barnen. Även ur ett socialt perspektiv är det i första hand yngre barn som upplever större trivsel på små skolor.

Större metastudier (ex. Hattie, 2009) pekar dock på att det saknas samband mellan skolstorlek och resultat. Det kan däremot finnas andra faktorer som är kopplade till skolstorlek som kan påverka resultatet som t ex tillgänglighet till resurser och möjligheter till särskilt stöd vilket ges bättre förutsättningar i alternativet med F-3/4-6.

Sveriges Kommuner och Regioner (2018) har studerat skolstorlekens påverkan på skolresultat i årskurs 6 och 9 i svenska skolor. För årskurs 6 har fokus varit godkända betyg i engelska, matematik och svenska. I studien synliggörs att stora skolor generellt har bättre resultat än små men när man tar hänsyn till andra påverkansfaktorer såsom exempelvis socioekonomiska förutsättningar framkommer inga samband mellan skolstorlek och skolresultat för årskurs 6.

De tre berörda skolorna kommer sammanlagt ta emot cirka 1100 elever hösten år 2026. Errarps skola och Rebbelberga skola är dimensionerade för max 350 elever och skolan på Adolfsfält för max 550 elever. Totalt antal elever som skolorna teoretiskt kan hantera är således 1250 elever. I befolkningsprognosen finns inte några öknings av elevvolymerna under kommande år utan elevantalet förväntas ligga stilla på ungefär samma nivå. Det faktiska elevantalet kommer vara mindre än de teoretiska maxvolymerna och berörda skolor får därmed väl tilltagna ytor att bedriva verksamhet på. Den realistiska volymfördelningen mellan skolorna ligger på ca 300 elever för Errarps skola och Rebbelberga skola samt ca 450-500 elever för skolan på Adolfsfält. Som jämförelse går det i dagsläget ca 460 elever på Errarps skola och ca 480 elever på Rebbelberga skola.

Alternativet med tre F-6 skolor leder till att Errarps skola och Rebbelberga skola blir små F-6 skolor med maximalt två paralleller i varje årskurs medan skolan på Adolfsfält blir lite större med tre paralleller. Två-parallelliga skolor är känsliga för förändringar av elevvolymerna och det är inte ovanligt att skolor i de fallen behöver organisera årskurser som är svåra att dela i två klasser. Ett exempel är om en årskurs har 35 elever. Elevantalet är då för stort för att bilda en klass medan en delning i två klasser med 17-18 elever per klass inte ryms i resurstilldelningen. En sådan ekonomisk obalans på en skola innebär att ytterligare medel i de fallen måste tillskjutas från de andra grundskolorna inom kommunen. I praktiken innebär detta olikvärdiga förutsättningar för kommunens grundskolor. Utöver detta föreligger risk för personal- och kompetensbrist för de små F-6 skolorna, inte minst vid korttidsfrånvaro och andra tillfällen med vakanser. Erfarenheter visar att större fler-parallelliga skolor, såsom föreslås i alternativet med F-3/4-6, har lättare att hantera förändringar i elevantal. Det ger skolorna bättre ekonomiska och organisatoriska förutsättningar än vid en organisering med F-6.

2.1.6 Lokaler

Utredningen om behovet av en ny skola som kunde avlasta framförallt Rebbelberga skola och Errarps skola påbörjades redan år 2016 då den tidigare lokalförsörjningsplanen för åren 2011-2018 inte längre var aktuell. Utredningen visade att det fanns ett behov av en ny grundskola i Ängelholms centrala delar. Möjligheter till nya detaljplaner för skola utreddes då parallellt.

Inför budget år 2019 beslutade Kommunfullmäktige i november 2018 att beställa ny skola vid Adolfsfält att tas i bruk år 2023. Ängelholms Montessoriskolas avveckling fanns redan år 2019 med som beslutsunderlag till behov av nya lokaler (bl.a. skola vid Adolfsfält) som beslutades i budget år 2020 av Kommunfullmäktige i november år 2019.

Eftersom detaljplanen för skola på Adolfsfält blev försenad så beställdes skolan på Adolfsfält först i mars år 2023. Detaljplanen vann laga kraft i maj år 2024 och där efter tog Ängelholmslokaler fram en projektplan som visade att den nya skolan ska vara klar år 2026 enligt nu rådande lokalförsörjningsplan.

Den nya skolan på Adolfsfält är planerad för en maxkapacitet på ca 550 elever och kan organiseras för elever från förskoleklass till årskurs 6. Den nya skolan projekteras utifrån ett funktionsprogram som möjliggör undervisning från förskoleklass till årskurs 6 samt fritidshem. Det innebär att skolan kan organiseras både som F-6, F-3 och 4-6 skola. Dock är skolan projekterad med specialsalar för årskurs 4-6 som en F-3 skola inte har behov av. Specialsalar för hemkunskap, bild och naturorienterande ämnen finns inte på äldre F-6 skolor som t.ex. Errarps skola och Rebbelberga skola vilket betyder att den nya skolan på Adolfsfält kommer att vara bättre anpassad för årskurserna 4-6. Den nya skolan kommer att ha goda förutsättningar för fritidshem och kommer också att projekteras med skolbibliotek och en idrotts-hall som möjliggör undervisning för två klasser samtidigt.

Utemiljön kommer att grundprojekteras för elever från förskoleklass till årskurs 6 men kan viktas mot årskurserna 4-6 om det beslutas att skolan ska ha den organisationen. Utemiljön kan utanför skoltid även användas av barn som bor i området runt skolan.

2.1.7 Skolvägar

Skolskjuts

Enligt kommunens riktlinjer för skolskjuts har elever från förskoleklass upp till årskurs 6 rätt till skolskjuts om man bor utanför tätort och samtidigt har mer än 2 km mellan hem och skola (hänsyn till färdvägens längd). Rätt till skolskjuts förutsätter också att man bor inom skolans skolskjutsområde. Elever som bor inom tätort har bara rätt till skolskjuts om det behövs med hänsyn till trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet (Skollagen kap. 10, 32§). Det innebär i praktiken att de elever som idag har rätt till skolskjuts till Errarps skola och Rebbelberga skola kommer fortsätta att ha rätt till skolskjuts till den nya skolan på Adolfsfält med hänsyn till nuvarande skolskjutsområden.

Skolskjuts sker i första hand med kollektivtrafik. De som har skolskjuts till Errarps skola idag har som längst 10 min bussresa. För dessa elever tar bussresan till skolan på Adolfsfält i dagsläget ca 15 min plus ca 700 m gångväg. Ängelholms kommun har påbörjat en dialog med Skånetrafiken om möjligheter att förändra turerna på morgonen och eftermiddagen så att bussarna vid de tillfällena på dagen istället kan gå via Errarpsvägen. Då blir gångvägen för berörda elever istället ca 300 m. Eftersom i princip alla elever som bor utanför tätorten har skolskjuts idag blir det ingen skillnad i antal skolskjutsberättigade elever oavsett organisation.

Gång och cykelvägar (GC-vägar)

Inom Ängelholm tätort finns ett väl utbyggt vägnät för GC-trafik. De flesta GC-vägar bedöms enligt Trafikverkets nationella vägdatabas ha god trafiksäkerhetsklass. Det finns dock en del övergångar som har mindre god trafiksäkerhetsklass. Samhällsbyggnadsnämnden har därför tagit beslut om att det skall göras en översyn av GC-vägar som samtidigt är skolvägar. De GC-vägarna är även prioriterade gällande snöröjning och halkbekämpning.

Rekommendationen från forskare på Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) och Luleå Tekniska universitet (LTU) är att “redan från förskoleklass bör barn som har möjlighet gå eller cykla hela eller delar av vägen till skolan – i början tillsammans med sina föräldrar, men så småningom på egen hand”.

De betonar emellertid att en bedömning måste göras utifrån barnens förmåga och den aktuella trafikmiljön. Rekommendationen bygger på en analys av hälsa, trafiksäkerhet, miljö och barns rörelsefrihet och det faktum att fysisk aktivitet har en positiv påverkan på ungas fysiska och psykiska hälsa. Rekommendationen från VTI och LTU grundar sig också i en “Prövning och analys av barnets bästa när det gäller en nationell rekommendation för aktiva skolresor - en barnkonsekvensanalys”. I analysen intervjuades även barn så att även deras röster kom fram. Den visade att många barn vill cykla och gå och känna den frihet som självständig mobilitet ger. Även Nationella trafiksäkerhetsförbundet (NTF) skriver på sin hemsida att barn i 7-8 års ålder kan cykla till skolan i måttligt trafikerad miljö. För cykling i mer trafikerade miljöer bör man vänta tills barnet är 10-11 år.

Jämförelser av elevers avstånd till berörda skolor inom Ängelholms norra tätort (bilaga 7.4) har genomförts med hjälp av kommunens system för skolskjutsplanering och skolplacering. Den visar att medelavståndet till skolorna för eleverna jämfört med dagens avstånd inte förändras i någon större utsträckning om skolan på Adolfsfält organiseras för årskurs 4-6. En del elever får kortare väg till sin skola medan andra får längre skolväg. Medelavståndet mellan hem och skola beräknas bli mellan 1 och 2 km beroende på skola.

Om skolan på Adolfsfält organiseras för årskurs 4-6 innebär det att barn från Skälderviken, Havsbaden, norra delarna av centrum och Nya Kungsgården behöver cykla till skolan. Från alla dessa områden finns det belysta GC-vägar. Dock utgörs vissa sträckor av mindre trafikerade 30 vägar och övergångar via övergångsställen. Medelavståndet till skolan på Adolfsfält blir cirka 2 km. De äldsta eleverna som förväntas ta sig till skolan på Adolfsfält med cykel får som mest ca 4 km vilket tar ca 15-20 min för ett barn i årskurs 4-6 att cykla.

Om grundskoleorganisationen blir F-3/4-6 är bedömningen att avstånden till skolorna blir rimliga, trots att det blir längre för en del av eleverna till skolan på Adolfsfält. Utifrån den samlade bilden bör inte färdvägens längd eller trafikförhållanden utgöra några större hinder för att kunna cykla till skolan.

Trafik och miljö

Under framtagandet av detaljplanen för den nya skolan på Adolfsfält har det gjorts utredningar av trafik- och miljöpåverkan utifrån planerad byggnation av en grundskola med elever i årskurs F-6 samt en förskola i området. Barn i förskoleåldern och elever i årskurs F-3 är de grupper av barn som skjutsas mest av sina vårdnadshavare. Eftersom ingen förskola kommer att byggas i området och förslaget med årskurs 4-6 på skolan på Adolfsfält innebär att elever i årskurs F-3 inte kommer att gå på skolan bedöms inte trafiken bli större än vad trafik- och miljökonsekvensutredningen visade.

Både Errarps skola och Rebbelberga skola kommer att få betydlig färre elever (cirka 150 elever färre per skola) oavsett skolorganisation. Därför bedöms trafiken att minska runt dessa skolor. Däremot är det svårt att förutse vårdnadshavares benägenhet att låta sina barn gå, cykla eller bli skjutsade till skolan. Det har framkommit farhågor från en del vårdnadshavare, att om man har barn på två olika skolor så blir man tvungen att skjuta sina barn till båda skolorna, vilket i så fall skulle påverka trafikmiljön. Vidare menar vårdnadshavarna att detta i sin tur bland annat påverkar elevernas möjligheter att hämta yngre syskon på fritidshem, delta på fritidsaktiviteter och i föreningsliv. Allt sammantaget inom ramen för det perspektiv som vårdnadshavare uttalat som familjeperspektivet.

Bedömningen, grundat på både rekommendationer från VTI, LTU och NTF samt det faktum att det finns säkra GC-vägar, är att det i de allra flesta fall inte borde finnas skäl att skjuta elever i årskurs 4-6 till skolan. Eleverna i de årskurserna rekommenderas utifrån förutsättningarna som framkommit och med stöd av aktuell forskning med tillhörande barnkonsekvensanalys att cykla till skolan.

2.2 Ängelholms Montessoriskola

Enligt kommunens politiskt beslutade lokalförsörjningsplan för åren 2023-2025 anges att Sockerbruksskolan ska avvecklas som skollokal i samband med byggnationen av nya skolor i kommunen. Det föranleder en översyn av hur, var och om Ängelholms Montessoriskolas verksamhet kan bedrivas framledes. Ängelholms Montessoriskola (F-6) har för närvarande 174 elever.

De senaste åren har ett vikande intresse att välja Ängelholms Montessoriskola synliggjorts och under de senaste fyra åren är det endast en årskurs som blivit fullbelagd. Vidare beskrivs inte montessori-inriktningen som ett framträdande skäl till skolvalet för vårdnadshavare som ansöker om plats. Vanliga anledningar är i stället skolans geografiska läge eller att det är en liten skolenhet. Eftersom skolan är liten till elevantal och personal föreligger både ekonomiska och organisatoriska svårigheter att skapa flexibilitet i resursanvändningen på skolan.

Historiskt har skolans inriktning primärt fyllt en funktion i syfte att ta emot barn från kommunens två fristående förskoleaktörer med montessori-inriktning. Detta har dock förändrats och det är numera betydligt färre barn från Montessoriförskolorna som väljer Ängelholms Montessoriskola. Exempelvis har inga barn från förskolan Nallen valt skolan vid senaste antagningen och sedan 2020 har totalt 7 barn från nämnda förskola valt Ängelholms Montessoriskola. Från Ängelholms Montessoriförenings förskolor har ungefär en tredjedel av barnen under det senaste året valt Ängelholms Montessoriskola. Procentuellt har andelen barn från förskolorna med montessoriinriktning som valt Ängelholms Montessoriskola minskat från 70 till 30 procent under en femårsperiod.

Under utredningsprocessen har olika alternativ avseende Ängelholms Montessoriskolas framtida verksamhet undersökts och problematiserats.

1. Flytta in som spår på skolan på Adolfsfält: förutsätter F-6 organisering och skulle innebära att kommunen driver två olika inriktningar med olika skolplaceringsregler och antal elever på samma enhet. Det medför både juridiska och organisatoriska svårigheter som inte bedöms möjliga att genomföra på ett kvalitativt hållbart sätt.
2. Flytta in på Fridhemsskolan: bedöms inte genomförbart sedan Mark- och miljööverdomstolen upphävt detaljplanen.
3. Flytta in på Södra Utmarkens skola: bedöms inte genomförbart eftersom skolan redan är fullbelagd med befintliga elever och personal.
4. Flytta in på Errarps skola: bedöms inte genomförbart eftersom skolan redan är fullbelagd med befintliga elever och personal.
5. Flytta in på Rebbelberga skola: bedöms inte genomförbart eftersom skolan redan är fullbelagd med befintliga elever och personal.

6. Avveckla Ängelholms Montessoriskola som skolenhet och verksamhet fr.om. ht-2026: avveckling av Ängelholms Montessoriskola efter läsåret 2025/2026 innebär att de elever som då går på skolan kommer behöva omlokaliseras inför hösten 2026.

Om grundskolorna i den norra delen av Ängelholms tätort organiseras för F-6 behöver vårdnadshavarna inför omlokaliseringen hösten 2026 göra ett skolval. Om grundskolorna istället organiseras för F-3/4-6 kan eleverna i årskurs 2 och 3 beredas plats på Rebbelberga skola och årskurs 4-6 beredas plats på den nya skolan på Adolfsfält från och med hösten 2026.

Vid dialogmöte med vårdnadshavare på Ängelholms Montessoriskola ställdes en fråga om det finns möjlighet att flytta nuvarande F-1 (åk 2-3 år 2026) direkt till skolan på Adolfsfält. Detta har utretts och konstaterats som ej genomförbart på grund av organisatoriska, pedagogiska och sociala skäl.

Eftersom skolan på Adolfsfält organiseras som en 4-6 skola riskerar elever och personal att bli en isolerad del på skolan. Ur ett organisatoriskt perspektiv skapas även en otrygghet för berörda lärare och pedagoger angående deras fortsatta anställning eftersom det inte är förutsägbart var de sedan får tjänstgöra. Det blir dessutom svårt för personalen att i någon större utsträckning delta i arbetet med skolkulturen på deras nya arbetsplats. Detta bland annat eftersom det inte kommer att finnas arbetslag för de att ingå i eftersom övriga lärare och pedagoger arbetar med årskurs 4-6. I praktiken leder detta till att två lärare hamnar utanför ordinarie organisation. Läsåret 27/28 blir det än mer ensamarbete med enbart en årskurs 3 kvar på skolan. Ur ett pedagogiskt perspektiv finns det således inte tillgång till lärarkollegor i årskurserna för samplanering och övrigt samarbete, vilket vi strävar efter i organisationen.

Ur ett socialt perspektiv kommer eleverna inte ha jämnåriga kamrater i parallellklasser vilket även innebär sociala utmaningar på ett litet fritidshem för eleverna i årskurs 2-3. Sammantaget bedöms det socialt riskfyllt att isolera eleverna från Ängelholms Montessoriskola och samtidigt beröva de möjligheten att få lära känna sina kommande klasskamrater från Rebbelberga skola.

Möjligheten kvarstår dock att behålla klasser som flyttas från Ängelholms Montessoriskola till Rebbelberga skola under förutsättning att klasstorlekarna inte avviker nämnvärt från de som finns på Rebbelberga skola.

Oavsett framtida grundskoleorganisation innebär en avveckling av Ängelholms Montessoriskola att det från hösten år 2025 inte tas in några elever till en ny förskoleklass på skolan.

3 Samlad bedömning

För att säkerställa barnens perspektiv har, förutom genomförda barnkonsekvensanalyser, rapportens utgångspunkt varit att utbildningen inom våra grundskolor ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska även förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på (Skollagen 2010:800).

Den samlade bedömningen och slutsatsen lyfter de delar som är kopplade till det nationella uppdraget formulerat i skollagen och som åvilar huvudmannen.

Det bör lyftas fram att organiseringen av skolorna påverkar den långsiktiga tillgången på kompetent och behörig personal, hur övergångarna mellan stadier behöver genomföras samt förutsättningarna för likvärdig bedömning och rättssäker betygssättning. Allt som i det långsiktiga perspektivet påverkar förutsättningarna för elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling.

3.1 Personal och kompetens

Det finns i rapporten mycket som talar för att tillgången på kompetent och behörig personal framöver kommer vara en utmaning för skolorna i Ängelholms kommun. Rapporten påvisar det faktum att organisera skolorna enligt F-3/4-6 skapar flera fördelar vad gäller tillgången till kompetent och behörig personal. Utvecklingen av undervisningen underlättas när exempelvis lärare i praktiskt-estetiska-ämnen har kollegor att planera, genomföra och utvärdera undervisningen tillsammans med. En annan personalgrupp som även kan gynnas av detta är lärare i moderna språk som kan slippa delade tjänster. En framgångsfaktor i skolutvecklingsarbete är goda möjligheter till kollegialt lärande, samarbete och sambedömning för lärare. Detta underlättas när personalgrupper arbetar med liknande elevgrupper. Elevers lärande och utveckling bedöms därför gynnas med organisering F-3/4-6 genom att personalrekrytering och samarbete mellan lärare underlättas.

I årskurs 6 sätts de första betygen i grundskolan. Rapporten lyfter fram vikten av att kunna genomföra sambedömning och samrättning av nationella prov. Dessa processer är lättare att organisera inom en skola än mellan flera skolor. Precis som med utveckling av undervisningen gynnas dessa processer av goda förutsättningar

för kollegialt lärande. Den samlade bedömningen är därför att en organisering med F-3/4-6 skapar goda förutsättningar för en tryggad kompetensförsörjning och för en likvärdig bedömning samt rättssäker betygssättning i det längre perspektivet.

3.2 Likvärdighet och inkludering

När det gäller organiseringen av grundskolorna i de norra delarna av Ängelholms tätort pekar rapporten på att en organisering med F-3/4-6 i det korta perspektivet kommer påverka elever och personal i mindre utsträckning än om organiseringen sker i alternativet med F-6. Att organisera grundskolorna enligt alternativ F-3/4-6 har i ett långsiktigt perspektiv även flera pedagogiska, sociala, organisatoriska och ekonomiska fördelar. Även de socioekonomiska förutsättningarna i de norra delarna av Ängelholms tätort gör att bedömningen i detta avseende är att en organisering med F-3/4-6 skapar bättre förutsättningar att följa skollagen:

“I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.”

Den samlade bedömningen är således att organisering med F-3/4-6 i denna kontext bidrar till likvärdighet och i högre grad än F-6 uppväger skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen.

3.3 Övergångar

Rapporten lyfter även bl.a. fram de generella utmaningarna med stadieövergångar. Konsekvenserna för eleverna blir olika beroende på hur skolorna organiseras. I alternativet med F-6 sker övergången inom en skola. Ängelholms kommun organiserar vanligtvis sina skolor med en ansvarig rektor per stadie. Detta innebär att även om övergången sker inom en skola ska en överlämning ske mellan två rektorer och dess personal. Bedömningen är att detta är något enklare inom en skola än mellan två skolor så ur detta perspektiv kan en organisering med F-6 vara till en fördel. Samtidigt måste det i detta sammanhang påpekas att Ängelholms kommun har väl utarbetade rutiner för detta och i alla övergångar handlar det mer om hur den genomförs än om den sker mellan två olika skolor eller inom en och samma skola. Den samlade bedömningen är att med tydliga rutiner och åtgärder är en organisering med F-3/4-6 utifrån perspektivet överlämningar i det närmaste likvärdig med en organisering med F-6.

3.4 Skolvägar

Den samlade bedömningen är att färdvägens längd och trafikförhållanden inte utgör något hinder för att organisera skolorna med alternativet F-3/4-6.

3.5 Ängelholms Montessoriskola

När det gäller Ängelholms Montessoriskola har intresset för att välja skolan utifrån den pedagogiska inriktningen under en relativt lång period successivt minskat. Det faktum samt att verksamheten fortsatt inte kan bedrivas i Sockerbruksskolans lokaler i kombination med att det inte finns några lokalmässigt bra framtida alternativ föranleder slutsatsen att Ängelholms Montessoriskola som verksamhet bör avvecklas. Det innebär i sin tur att det från hösten år 2025 inte tas in några elever till en ny förskoleklass på skolan. Avseende förslaget att flytta nuvarande förskoleklass och årskurs 1 direkt till skolan på Adolfsfält hösten år 2026 görs en sammantagen bedömning att det bästa för elever och personal är att fullfölja planen och bereda plats för eleverna på Rebbelberga skola. Barnkonsekvensanalys som säkerställer att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet avseende avveckling av Ängelholms Montessoriskola finns med som bilaga till rapporten (bilaga 7.2.)

4 Konsekvensanalyser

Följande i sammanhanget lagstadgade konsekvensanalyser har i enlighet med gällande lagar, regler och rutiner genomförts under utredningsprocessen. Dessa säkerställer att såväl barns rättigheter som arbetstagarnas perspektiv finns med i beslutsfattandet och att arbetsgivaren samt skolhuvudmannen kan hantera eventuella risker som ett beslut kan medföra för de berörda.

- Barnkonsekvensanalys avseende beslut om ny grundskoleorganisation (bilaga 7.1)
- Barnkonsekvensanalys avseende beslut om avveckling av Ängelholms Montessoriskola (bilaga 7.2.)
- Risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö med tillhörande åtgärdsplan (bilaga 7.3.)

Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslut som påverkar barn. Barnkonsekvensanalysen lyfter fram de konsekvenser som ett beslut kan ge upphov till. Om konsekvenserna bedöms påverka barn negativt ska analysen även ge förslag på hur dessa konsekvenser kan hävas eller dämpas. En barnkonsekvensanalys utgör en del i beslutsunderlaget, anpassas utifrån rådande förutsättningar och beaktar barnrättsperspektivet, barnperspektivet och barns perspektiv.

Barnkonsekvensanalysen avseende beslut om ny grundskoleorganisation tar upp fem områden som påverkar barn; organisation och struktur, social kontinuitet, kunskapsutveckling, fysisk miljö och fritidshemsverksamhet. Inom respektive område

åskådliggörs både positiva och negativa konsekvenser och utifrån dessa föreslås lämpliga åtgärder. I detta sammanhang är det viktigt att påtala att flertalet av åskådliggjorda konsekvenser bedöms uppkomma oavsett struktur för framtida grundskoleorganisation. Några centrala slutsatser från barnkonsekvensanalysen är att det är oerhört väsentligt att i god tid utse skolledning för berörda skolor och inleda arbetet med att implementera den struktur, kultur och det ledarskap som ska råda på respektive skola. Vidare lyfts vikten av att arbeta aktivt med övergången mellan årskurs tre och fyra och i detta arbete särskilt beakta barn med särskilda behov samt att säkerställa trygga skolvägar till och från och skolorna. Slutligen lyfter barnkonsekvensanalysen att eleverna även vidare bör involveras på olika vis i det kommande arbetet fram till den nya skolan på Adolfsfält och den nya grundskoleorganisationen står klar.

Barnkonsekvensanalysen avseende beslut om avveckling av Ängelholms Montessoriskola tar upp fem områden som påverkar barn; skolbyte, organisation och struktur, social kontinuitet, kunskapsutveckling, fysisk miljö och fritidshemsverksamhet. Inom respektive område åskådliggörs både positiva och negativa konsekvenser och utifrån dessa föreslås lämpliga åtgärder. Flertalet av åskådliggjorda konsekvenser och centrala slutsatser är desamma som för barnkonsekvensanalysen avseende beslut om ny grundskoleorganisation. De specifika konsekvenserna som är identifierade för barnen på Ängelholms Montessoriskola är de extra skolbytena som en del av eleverna får göra vid en avveckling av verksamheten och organisering med F-3/4-6. Dessutom kan även konsekvenser uppkomma för barnen om vårdnadshavare med anledning av avvecklingen väljer att placera sina barn på andra grundskolor innan skolan enligt plan avvecklas hösten år 2026. Även denna barnkonsekvensanalys belyser vikten av att fortsätta arbetet med elevernas involvering i förändringsarbetet.

Inför beslut om ny grundskoleorganisation samt beslut om avveckling av Ängelholms Montessoriskola har även en omfattande risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö genomförts. Utifrån separata riskbedömningar, som i första skedet genomfördes på respektive skolenhet, gick det att utläsa gemensamma risker som resulterade i en övergripande riskbedömning. Den kunde summera fyra olika risker; oro i ovissheten, ökad arbetsbelastning i samband med omställning, oro och ökad arbetsbelastning samt delade tjänster. Ingen av de risker som identifierats kan ses som allvarigare risker och det går även att se att de risker som identifierats inte är på grund av den föreslagna omorganisationen specifikt. De förekommer generellt vid omorganisationer, till viss del även i den årliga personalplaneringen och till viss del vid alla skolbyggnationer. Således kan slutsatsen dras att det inte finns några hinder utifrån genomförd riskanalys att genomföra föreslagen omorganisation.

I övrigt bedöms inte behov föreligga av framtagande av någon ytterligare konsekvensanalys. Detta eftersom det är en metod som företrädesvis används när det finns en hög risk kopplat till en avgränsad och specifik händelse eller situation. En ny grundskoleorganisation bedöms i sin helhet inte utgöra en risk som föranleder en specifik konsekvensanalys utöver genomförda barnkonsekvensanalyser samt risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö.

5 Slutsats

Sammanfattningsvis är rapportens slutsats att förslaget till ny grundskoleorganisation med F-3/4-6 i de norra delarna av Ängelholms tätort skapar goda förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. I enlighet med skollagen (2010:800) skapar organisationen förutsättningar till utbildning som främjar alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Slutsatsen är att den nya grundskoleorganisationen utgår ifrån och säkerställer elevernas bästa i ett långsiktigt perspektiv. Barnkonsekvensanalys som säkerställer att barns rättigheter tas tillvara i beslutsfattandet avseende ny grundskoleorganisation finns med som bilaga till rapporten (bilaga 7.1.)

6 Referenser

- Ackesjö, H. (2016) – *Övergångar mellan skolformer – kontinuitet och progression från förskola till skola*. Liber AB.
- Adolfsson, C-H. (2014). *Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan: En forskningsöversikt*
<https://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:712915/FULLTEXT02.pdf>
- Aspelin, J. (2021). What really matters in between. Understanding the focal point of education from an inter-human perspective. *Education enquiry*. Nr 2 2010
- Björklund, A., Fredriksson, P., Gustafsson, J. E., & Öckert, B. (2010). *Den svenska utbildningspolitikens arbetsmarknadseffekter: vad säger forskningen?* (No. 2010: 13). IFAU-Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy.
- Dagens Nyheter, 240814
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relation to achievement*. Routledge.
- Helsingborgs Dagblad, 241124
- Hirsh, Å. (2020). Relationellt ledarskap i klassrummet: så skapas magi. *Natur & Kultur*.
- Lund, S. (2021). Styrd skolintegration för ökad likvärdighet och social sammanhållning. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 26(4), 54-80.
- Lund, Anna & Osman, Ali & Lund, Stefan. (2024). Interaktionsförutsättningar och skolframgång i en mångkulturell lågstadieskola: En fallstudie om hur skolläring och pedagoger arbetar med styrd skolintegration. *Pedagogisk forskning i Sverige*. 29. 142-170. 10.15626/pfs29.0304.06.
- Rutberg, Lindqvist & Henriksson. LTU och VTI (2023). *Prövning och analys av barnets bästa när det gäller nationella rekommendationer för aktiva skolresor: en barnkonsekvensanalys*.
- Skolinspektionen (2018). *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan?*
- Skolinspektionen (2024). *Likvärdig bedömning och betygssättning*.
- Skolverket (2020). *RAPPORT 2020:7 Likvärdiga betyg och meritvärden*

SOU 2010:95. *Se, tolka och agera – allas rätt till en likvärdig utbildning*. <https://www.regeringen.se/contentassets/4349fe904fc6465b8d446936b93e337f/se-tolka-och-agera---om-ratten-till-en-likvardig-utbildning-hela-dokumentet-sou-201095/>

SOU 2020:28. *En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning*.

En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning - Regeringen.se

Welén, T. (2022), *Lärares roll och utmaningar i arbetet med barns tidiga skolövergångar*. <https://mdh.diva-portal.org/smash/get/diva2:1621860/FULLTEXT01.pdf>

7 Bilagor

- 7.1 Barnkonsekvensanalys avseende beslut om ny grundskoleorganisation
- 7.2 Barnkonsekvensanalys avseende beslut om avveckling av Ängelholms Montessoriskola
- 7.3 Risk- och konsekvensanalys avseende personalens arbetsmiljö med tillhörande åtgärdsplan
- 7.4 Jämförelser av elevers avstånd till berörda skolor inom Ängelholms norra tätort